

מרץ 2023

מניעת הטרדה מינית וקידום תרבות מכבדת בטכניון – דו"ח לשנת 2022

הדו"ח מוגש לפי חובת הדיווח לתקנות למניעת הטרדה מינית (חובות מעסיק), תשנ"ח-1998

הדיווח מוגש לגורמים הבאים:

1. הוועדה לקידום מעמד האישה ולשוויון מגדרי בכנסת
2. הרשות לקידום מעמד האישה
3. המועצה להשכלה גבוהה

בשנת תשפ"ב למדו בטכניון כ- 15,000 סטודנטיות וסטודנטים.

האחריות למניעת הטרדה מינית בטכניון

נציבה מרכזת – פרופ' טלי אלון מוזס

נציבה מרכזת (ממלאת מקום) – פרופ' עדי זלצברג

נציבה - גב' ליאת רטר, עובדת מינהל בכירה

נציבה בפקולטה לרפואה – דר' ענת איליביצקי

נציבה יועצת - פרופ' נעמי כרמון

רכז ורכזות למניעת הטרדה מינית

רכזת הסברה והדרכה – גב' ליאת עזר יהודה

אגודת הסטודנטים – גב' מלכה רוזנפלד, לינוי שאול נגר

מעונות הסטודנטים - שחף בן יהודה

רכז לדוברי ערבית - בשיר מנצור | بشير منصور

מוסד הטכניון למחקר ופיתוח - מיכל בר חיים, אביה ורדי

מוסד נאמן - נחמה אהרון

קמפוס בת גלים - גלית סטולר

קמפוס שרונה, ת"א - רותם בוארון

המרכז לחינוך קדם אקדמי - דפנה איזנברג פיילר, דפנה קרטס הרדוף (ממלאת מקום)

שלוחת הדריין - מאיה רוזנקיאר אייל

סה"כ 4 נציבות ונציבה יועצת ו 13 רכזות ורכז עסקו בשנת 2022 בקידום תרבות מכבדת ובמניעת הטרדות מיניות בטכניון.

הכשרה מקצועית

הנציבה המרכזת החלה את כהונתה בינואר 2022 ועברה הכשרה בסיסית בת 18 שעות במסגרת מרכז הסיוע לנפגעות ולנפגעי תקיפה מינית בחיפה ובצפון. במקביל אליה, מונתה נציבה מרכזת ממלאת מקום אשר גם כן עברה אותה הכשרה. הנציבה מן הסקטור המנהלי, שמונתה ב- 2016, עברה מספר השתלמויות מעבר להכשרה הבסיסית. הנציבה בפקולטה לרפואה מונתה ב- 2019 ועברה גם היא השתלמות בת 18 שעות במסגרת מרכז הסיוע לנפגעות ולנפגעי תקיפה מינית בחיפה ובצפון. מעבר להתייעצויות שוטפות בין הנציבות ותמיכה שוטפת של הייעוץ המשפטי, ארבע הנציבות מקיימות מפגשי התייעצות מספר פעמים בשנה, החלפת דעות ודיון בסוגיות שונות שעולות מתוך עבודתן. מפגשים אלה מאפשרים לנציבות החדשות ללמוד מהידע הרב והניסיון העשיר של הנציבות הוותיקות.

כל הרכזות והרכז עברו, בסמוך למינויים, השתלמות בהיקף של 18 שעות, רובן במרכז הסיוע לנפגעות ולנפגעי תקיפה מינית בחיפה ובצפון. בשנה האחרונה מונתה נציבה באס"ט, ורכזת בשלוחת הטכניון בהדר. לאורך השנה האחרונה פעלה **רכזת הדרכה והסברה** בחצי משרה. גם רכזת זו עברה השתלמות בהיקף של 18 שעות. הרכזת מנהלת את מערך ההדרכה וההסברה ברחבי הקמפוס ואחראית בין היתר גם לקשרי עבודה עם הנציבויות במוסדות אקדמיים נוספים.

פעילות הדרכה והסברה שנקט הטכניון שעניין מניעת הטרדה מינית וקידום התנהגות מכבדת

התקנון ותקציריו

התקנון הטכניון למניעת הטרדות מיניות נכתב לראשונה בסוף שנות התשעים. במהלך השנים, לאחר דיונים מעמיקים עודכן התקנון מספר פעמים. לאחרונה, עודכן ביום 24.11.2020. בשנה האחרונה תורגם התקנון לאנגלית. שני התקנונים מופיעים באתר הטכניון ולצידם תקצירים נגישים וקצרים **בערבית ובאנגלית** כולל רשימה מעודכנת של הנציבות והרכזות ודרכי הקשר אליהן.

לומדה ממוחשבת

בשנה האחרונה המשכנו בהעברת הלומדה הממוחשבת שפותחה על ידי ליאור גל-כהן, בסיוע משמעותי של הנציבה היועצת. הלומדה, שפיתוחה הסתיים ביוני 2021, נועדה להכיר לכלל באי הטכניון את החוק למניעת הטרדות מיניות, את תקנון ותקנות הטכניון ואת הדרכים לעידוד תרבות מכבדת בקמפוס.

במשך השנה האחרונה עברו על הלומדה קהלים שונים כולל עובדי מוסד הטכניון למחקר ופיתוח, העובדים והמורים ביחידה ללימודים קדם אקדמיים, רכזים, סטודנטים, סגל מינהלי וסגל אקדמי. עד כה עברו את הלומדה מעל ל 1000 נשים וגברים. בשנה האחרונה אישר סנט הטכניון את חובת המעבר על הלומדה כתנאי למעבר משנה א לשנה ב בקרב הסטודנטים ואת חובת המעבר על הלומדה אחת לחמש שנים. תקנה זו תמומש החל משנת תשפ"ד.

בשנה האחרונה אנו עמלים על בניית מערכת ממוחשבת לדיווח על ביצוע הלומדה ואיזכור לאלו שטרם השלימו זאת.

בנוסף, הננו משלימים את תרגום הלומדה לערבית תוך התאמות מדרשות לאוכלוסיית היעד.

מפגשי הדרכה והסברה

במשך השנה האחרונה קיימנו מפגשים עם אוכלוסיות הקמפוס השונות. המפגשים הותאמו לאוכלוסיות השונות. חלק מהמפגשים הועברו על ידי הנציבות ורכזת ההדרכה ואחרים על ידי גורמי חוץ. הערכת האפקטיביות של המפגשים השונים תאפשר לנו לדייק ולייעל את ההדרכה בעתיד. להלן פרוט אודות מובילי המפגשים.

1. שיחות הסברה והדרכה ע"י עו"ד וגורמי חוץ נוספים

במהלך השנה, קיימה עורכת דין המתמחה בנושא מניעת הטרדות מיניות שני מפגשים עם קהלים שונים בקמפוס. נציג מעמותת אלסיואר קיים שתי סדנאות בקרב סטודנטיות וסטודנטים מהמגזר הערבי הלומדים במכינת הטכניון.

2. שיחות הדרכה והסברה ע"י הנציבות

במהלך השנה התקיימו למעלה משלושים מפגשי הדרכה והסברה בקרב קהלים שונים בקמפוס. הנציבה המרכזת הציגה את נושא מניעת הטרדות המיניות ועידוד תרבות מכבדת ואת חובת הלומדה במועצות הפקולטות השונות.

במקביל, התקיימו מפגשי הדרכה על ידי הנציבות ורכזת ההדרכה בקרב עובדי מנהל חדשים ובקרב קהלים שונים שזיהינו שחשוב להעביר להם את ההדרכה. דו"ח הפעילות מסכם הדרכות אלו.

3. פעילות עם אס"ט, אגודת הסטודנטים בטכניון

בשנה האחרונה פעלנו להידוק שיתוף הפעולה עם אגודת הסטודנטים מתוך הבנה בחשיבות הקשר ובתרומתה החשובה של האגודה בהעלאת המודעות למניעת הטרדות מיניות. קיימנו מפגשים עם ראשי האגודה ובצוותא קיימנו אירוע יום ד' להנכחת הנושא באמצעות קבוצה של פואטרי סלאם שהציגה מחוץ לבית הסטודנט.

4. מפגשי הסברה בשיתוף המרכז ליעוץ ותמיכה בסטודנטים

בשנה האחרונה נערכו מספר פעולות הדרכה והסברה בקרב חונכים הפועלים במסגרת המרכז ליעוץ ותמיכה בסטודנטים. במקביל, ניהלנו מספר מפגשים עם מנהלת המרכז ואנשי הצוות בו על מנת לנסות ולקדם דרכים נוספות לסיוע בקרב נפגעים ונפגעות של הטרדות מיניות.

5. סקר בקרב סטודנטים

בשנה האחרונה קיימנו סקר בקרב כלל הסטודנטים בקמפוס לברור הדרכים שבהם היו מעוניינים שנטפל בהטרדות מיניות. הסקר הוצג בפני כלל המעורבים בטיפול בנושא בטכניון ויהווה בסיס לפעולות נוספות בעתיד. במקביל, בקשנו מהסטודנטים לדווח על מקומות בהם הנם מרגישים לא בטוחים והרשימה הועברה לטיפול הגורמים המתאימים.

פניות ותלונות על הטרדה מינית – אפיון וטיפול

הטיפול בתלונות בוצע ע"י שתי הנציבות בטכניון ליאת רטר וטלי אלון מוזס והנציבה ברפואה ענת אילביצקי.

פרק זה נכתב על ידי ליאת רטר וטלי אלון מוזס

סך כל הפניות אל הנציבות בשנת 2022 הוא 35, עליה של יותר מ 10% מהתלונות בשנה הקודמת - 31. טבלה 1 מאפיינת את הנפגעים. ות והנילונים.ות, לפי מגדר וסקטור בטכניון.
נפגעים.ות – כמצופה, רוב הנפגעים.ות שהתלוננו בשנה המדווחת היו נשים (66%), אך גם גברים התלוננו (14%). הסטודנטיות והסטודנטים, המהווים את רוב באי הקמפוס, היוו רוב גם בין הנפגעים/מתלוננים –51%, סגל מנהלי היוו 14%, עובדי קבלן - 6%, אורחים בטכניון - 6% והיתר- 23% כוללים מקרם שבהם לא היה מתלונן או שפרטיו לא היו ידועים.
נילונים.ות – (מי שהתלונה הופנתה כלפיהם) 77% מהם היו גברים ורק שלוש תלונות הוגשו כנגד נשים - 9%. באוכלוסיית הנילונים החלק הגדול ביותר הם סטודנטים המהווים 40%; לאחריהם סגל מנהלי (20%); ואחר/ לא ידוע (20%); עובדי קבלן (14%); סגל אקדמי (3%) ואורחים 3% בלבד.

מגדר		
נילון/ה	נפגע/ת	
9%	66%	אישה
77%	14%	גבר
14%	20%	לא ידוע
100% (n=35)	100% (n=35)	סה"כ
סקטור		
40%	51%	סטודנט
3%	0%	סגל אקדמי, מורים חיצוניים
20%	14%	סגל מנהלי
14%	6%	עובדי קבלן
3%	6%	אורחים
20%	23%	אחר/ לא ידוע
100%	100%	סה"כ

טבלה 1: נפגעים ונילונים, לפי מגדר וסקטור

במרבית הפניות השנה היו מעורבים סטודנטים הן כנילונים.ות (40%) והן כנפגעים.ות/מתלוננים.ות (51%). 14% מהמקרים השנה התקיימו יחסי מרות בין הנפגעים.ות ובין הנילונים.ות. ביתר המקרים, לא היו יחסי סמכות או יחסי הסמכות לא היו רלבנטיים למקרה.

יחסי מרות

- בשנים מהמקרים בהם התקיימו יחסי מרות, ממצאי הבירור העלו כי מדובר בהתנהגות שאינה מכבדת ויצירת סביבה מטרידה, ולא בהטרדה מינית.
- רק במקרה אחד הנילון נמנה על הסגל האקדמי (מורה נלווה) אולם הפנייה לא בוררה בשל סיום העסקתו של הנילון בשל תלונות משמעותיות.
- במקרה אחד בלבד שנכלל תחת סקטור הסטודנטים, תוצאות הבירור העלו שהוא אינו מגיע לכדי הטרדה מינית.
- שני מקרים התייחסו לממונה מנהלי ובירור הנציבות העלה כי במקרה אחד מדובר בהתנהגות שאינה מכבדת ויצירת סביבה מטרידה. במקרה השני בירור הנציבה מצא כי התקיימה הטרדה מסוג התייחסויות חוזרות המתמקדות במיניותה של הנפגעת ובמעשה מגונה.
- במקרה אחד הנילון היה עובד קבלן. בירור הנציבות העלה כי מדובר ביצירת סביבה מטרידה והנושא הועבר להמשך טיפול משמעותי.

תלונות אנונימיות וחסויות

מתוך 35 התלונות, שתי תלונות הגיעו ממקור **אנונימי**. בשני המקרים בהיעדר מידע מבוסס אודות המעורבים, לא ניתן היה לקיים בירור. לא התקבלו השנה **תלונות שווא**, אך הנציבות ערוה לאפשרות זו.

מתוך 35 הפניות, היה מקרה אחד בו הפונה **ביקשה שפרטיה יישארו חסויים**. המקרה טופל ובורר ע"י הנציבה.

מהירות הטיפול בתלונות

מרבית התלונות טופלו במהירות. 22 תלונות (63%) טופלו במהלך עד 3 ימים. 2 תלונות (6%) טופלו במשך עד שבוע. 5 תלונות (14%) טופלו במשך עד שבועיים. ואילו 6 תלונות (17%) טופלו במשך יותר משבועיים. תלונות אלו היו מורכבות וחיבו בדיקה ממושכת מול כל הנוגעים בדבר.

המלצות הנציבות

כל המלצותיהן של הנציבות התקבלו ויושמו על-ידי "הרשויות המוסמכות" בטכניון. להלן דיווח על **סיום הטיפול** ב-35 הפניות שהתקבלו השנה:

- מקרה אחד הועבר לטיפול ועדת המשמעת.
- במקרה אחר הועבר הנילון מתפקידו לתפקיד בו לא בו לא יבוא במגע עם כפופים לו. הנילון הזהר שתלונות חדשות יביאו להפסקת עבודתו.
- במקרים שהתאפשר הופרדו המעורבים משהות בחללים משותפים להקטנת המגע ביניהם.
- במקרים בהם לא התקיימה הטרדה ברורה, התקיימו שיחות הבהרה והדרכה לקהלים המתאימים.
- מקרה אחד לא טופל מאחר והנילון עזב את המוסד, טרם הגשת התלונה.
- בחלק מהפניות, בהיעדר פרטי המעורבים, לא ניתן היה לברר את התלונות לעומקן.
- במקרים בהם לא ניתן היה לטפל בהטרדה משום שהתקיימה לפני שהמעורבים היו סטודנטים בטכניון או לאחר מכן, הוצע לנפגע לפנות לאפיקים אחרים להגשת תלונה. כאשר התאפשר, ניתן סעד ביניים.

טבלה 2 שלהלן משלימה את המידע על אופיין של הפניות שהגיעו אל נציבות הטכניון בשנה הנדונה. היא מספקת תיאורים תמציתיים של פניות/תלונות שהגיעו, כשהן מסווגות לקבוצות לפי סוג הפנייה (הטרדה מינית, מעשה מגונה וכו). במקביל, בסדר שונה, דוגמאות להמלצות הנציבה ולסיום הטיפול בטכניון.

סיווגנו את התלונות בהתאם לתוצאות הבירור וקיבלנו את ההתפלגות הבאה

- **הטרדה מינית** – 12%, שהן 4 תלונות, מתוכן 2 תלונות על מעשה מגונה, תלונה אחת על התייחסויות חוזרות המופנות

לאדם המתמקדות במיניותו ותלונה אחת על התייחסות מבזה או משפילה למינו או למיניותו של אדם.

- **עבירה ברשת/ הפצת סרטונים משפילים – 3%**
 - **התנהגות לא מכבדת ויצירת סביבה מטרידה – 17%**
 - **תלונות שהבירור העלה שאינן הטרדה מינית ואינן התנהגות לא מכבדת – 28%**
 - **התייעצות – 43%**
- סכ"ה 100% - 35.

מהות הפניות/ תלונות שהגיעו לנציבה	סיום טיפול ע"י הנציבה/ הטכניון (כל המלצות הנציבות התקבלו ע"י הרשויות המוסמכות)	
התנהגות מבזה <u>דוגמאות:</u> יחס מטריד בעל גוון מיני, כולל חילופי קללות בעלות אופי מיני.	3%	מיפה, כתיבת מכתב התנצלות ומניעת קשר בין המעורבים.
מעשה מגונה <u>דוגמאות:</u> בשני מקרים התבצעו תקיפות מיניות הן במרחב הציבורי והן במרחב הפרטי.	6%	במקרה בו פרטי הנילון היו ידועים הועבר המקרה לידי בית הדין המשמעתי.
עבירה ברשת <u>דוגמאות:</u> פוסט ברשת שאיים לחשוף חשוד לכאורה בעבירה מינית.	3%	הפוסט הוסר.
מעשה שאינו עולה לכדי הטרדה מינית <u>דוגמאות:</u> תלונות אנונימיות אשר לא ניתן לאתר את הנילונים, תלונות על התעמרות בעבודה שאיננה על רקע מיני, צילום שאינו של אברים אינטימיים, התנכלות במי שהואשם באלימות, עדות על פגיעה מינית מהעבר לפני הלימודים.	28%	חידוד הנחיות מול הנהלת היחידה; העברת הטיפול להמשך בירור משמעתי ע"י הרשות המוסמכת; הפרדה בין המתלונן והנילון. כתיבת מכתב התנצלות.
התייעצות <u>דוגמאות:</u> התלונות נגעו בהטרדות מיניות חמורות, אולם בשל היעדר פרטי הנילון, טופלו כהתייעצות בלבד; חשד למעורבות בעבר בעבירה בעלת אופי מיני; אלימות במשפחה.	43%	הועבר לטיפול הרשות המוסמכת ומעקב אחר הטיפול; טיפול בליקויי אבטחה במעונות; מקרה המטופל ע"י המשטרה ואחרות.
יצירת סביבה מטרידה והתנהגות לא מכבדת <u>דוגמאות:</u> הערות סקסיסטיות; אמירות בוטות בעלות גוון מיני ואפליה מגדרית; חדירה מילולית למרחב הפרטי; הטרדה מילולית.	17%	שיחת אזהרה עם הרשות המוסמכת; הפנייה לסיוע נפשי; רישום אזהרה בתיק אישי; מכתב התנצלות מהנילון שהועבר למתלונן; חידוד נהלים ביחידות הרלוונטיות; קיום הדרכה ייעודית; סיום העסקה.

טבלה 2: תיאור וסיווג הפניות/ תלונות ופעולות הנציבות והטכניון בגיבן

*אין הקבלה בין סדר הדוגמאות בטור הימני לטור השמאלי, כחלק מן ההקפדה על חיסיון ושמירת פרטיות שהנציבות מחויבות בהם.

התייעצויות

בעקבות תנועת ה- #MeToo עלתה המודעות והעיסוק בתקשורת ובציבור בנושא מניעת הטרדות מיניות ועידוד תרבות שוויונית ומכבדת. השנה, היינו עדות למספר לא מבוטל של מקרים בהן הנציבות הפכו לכתובת נגישה ולמקור להתייעצויות, כפי שצוין במפורש על ידי הפונים, גם אם מהות הפניה לא הגיעה לכדי הטרדה מינית. דוגמאות להתייעצויות כוללות ברור של שמועות על הטרדות שהגיעו דרך מחלקת הבטחון, מנהלי יחידות ואחרים. בחלק מהמקרים לא ניתן היה לאתר את הנילונים ויחד עם זאת הנציבות פעלו בעיקר במישור ההסברתי למניעת השנות מקרים שכאלו ביחידות האמורות.

תודות

התמיכה המשמעותית והגיבוי של הנהלת הטכניון ("הרשויות המוסמכות") שכוללים תמיכה תקציבית, מפגשים וזמינות מאפשרים לנציבות לפעול להעלאת המודעות של מניעת הטרדות מיניות בכלל קהלי הטכניון וטיפול יעיל ומהיר בתלונות. השנה, כל המלצותיהן של הנציבות התקבלו והוצאו אל הפועל על ידי "הרשויות המוסמכות" בטכניון. הנציבות בטכניון זוכות ליעוץ משפטי זמין וברמה גבוהה ועל כך הן מודות לעורכת הדין ענת לזר ולמשרד בן-ארי, פיש, סבן ושות'.

איכות הייעוץ המשפטי ותמיכת הנהלת הטכניון שהנציבות מקבלות מאפשרות להן לברר באופן יעיל ומהיר את הפניות שהגיעו ולהעביר את המלצותיהן לרשות המוסמכת.

יחד עם זאת, למרות המאמצים הרבים שמשקיע הטכניון בנושא מניעת הטרדות מיניות לאורך השנים, ברור לנו שמקרים רבים לא מגיעים לפתחנו. מכאן, שעלינו להמשיך להתאמץ ולחפש דרכים נוספות ומגוונות ליצירת תרבות מכבדת ומניעת הטרדות מיניות בקמפוס, לדיווח כאשר מתקיימות, ולטיפול יעיל לטובת הנפגעים.ות.

בברכה,

פרופ' טלי אלון מוזס
נציבה מרכזת למניעת הטרדות מיניות

גב' ליאת רטר
נציבה

